

NÁVRH NA UDELENIE MIMORIADNEJ DOTÁCIE NÁVRH NA VYPRACOVANIE PRÁVNEHO RÁMCA NA UDELENIE MIMORIADNEJ DOTÁCIE NEVEREJNÝM POSKYTOVATEĽOM SS V BUDÚCNOSTI

PhDr. Anna Šmehilová, PhD.

(poslankyňa Zastupiteľstva NSK za okres Nitra)

predložené na zasadnutí Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja dňa 10. decembra 2018

Vážený pán predseda NSK, vážené Zástupiteľstvo NSK,

dovoľte, aby som vás informovala o aktuálnej finančnej situácii neverejných poskytovateľov sociálnych služieb v roku 2018 pôsobiacich v rámci Nitrianskeho samosprávneho kraja. Neverejní poskytovatelia sa dnes v rámci celého Slovenska starajú približne o 40 % odkázaných občanov, čo je viac než o aké množstvo sa starajú kraje alebo viac než o aké množstvo sa starajú mestá a obce. Ide o občanov, ktorých samospráva ani štát nemá kde umiestniť, ak by neverejní poskytovatelia zanikli. Z tohto dôvodu aj napriek všetkým snahám nášho kraja v oblasti zabezpečenia sociálnych služieb, ktoré náš kraj má v kompetencii, si existenciu a pôsobenie neverených poskytovateľov v našom kraji vysoko cením. O tom svedčí aj prístup nášho kraja v oblasti zodpovedného financovania a pozitívne zmeny, ktoré sa v danej oblasti za posledné roky udiali.

Novelou *Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov* dotýkajúcej sa zmeny kompetencie vo financovaní vybraných sociálnych služieb, ktorých časť financovania z vyšších územných celkov prešla priamo na Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Zástupcovia vyšších územných celkov vyplácajú **FPP na základe vzorca**, ktorý im určuje zákon a preto sa stalo, že niektorým neverejným poskytovateľom tento príspevok výrazne klesol najmä, ak išlo o pobytové služby pre ťažšie odkázaných. Keďže finančný príspevok z MPSVR im stúpol, tak im podľa spomínaného vzorca FPP z VUC klesol. Avšak z finančného príspevku z MPSVR je možné financovať len mzdy zamestnancov ZSS, a tak znížený FPP z VUC sa stal pri vyfinancovaní potrebných prevádzkových nákladov nedostatočný. Súčasne treba zdôrazniť, že ďalšou zmenou legislatívy sa upravili povinnosti zamestnávateľa vyplácať okrem iného aj príplatky za prácu počas sobôt, nedeľ a dní pracovného pokoja, čím pri 24-hodinovej starostlivosti o prijímateľov sociálnych služieb zákonite mzda zo zákona pre zamestnancov takých to ZSS narastá.

Dokonca samotný premiér v septembri 2018 deklaroval po rokovaní so zástupcami samospráv a predstaviteľmi Platformy za spravodlivé financovanie sociálnych služieb prisľub, že ministerstvo práce predloží úpravu vzorcov, ktoré definujú, čo sú oprávnené náklady, čo sa má financovať a podobne tak, aby žiadne zo zariadení sociálnych služieb, ktoré sa dostalo do ťažkostí nie vlastnou vinou, nebolo zatvorené a žiaden klient by nemal zostať na ulici. (<https://www.vlada.gov.sk//>

premier-rezort-prace-predlozi-upravu-vzorcov-financovania-socialnych-sluzieb/) I napriek tejto snahe sa spomínané zmeny zrealizujú až od roku 2019.

Avšak na Úrad NSK na jeseň 2018 boli predložené žiadosti o mimoriadnu dotáciu zo strany siedmych neverejných poskytovateľov sociálnych služieb v NSK, ktorí deklarovali nedostatočné zdroje na pokrytie prevádzkových nákladov vzhľadom na spomínaný dopad v zmene financovania pre rok 2018. FP sa im síce z ministerstva na mzdy zamestnancov zvýšil, avšak nie dostatočne, aby len z “ministerských” peňazí zaplatili všetky mzdy odborných zamestnanov vzhľadom na zákonné navýšenie spomínaných povinných príplatkov, avšak znížený FPP z VUC na základe spomínaného vzorca im na dofinancovanie spomínaných miezd a súčasne aj prevádzkových nákladov nepostačuje ani zďaleka.

To, že VÚC nemôže dať viac nad rámec zákona, potvrdil aj štátny tajomník Ondruš, ale hneď pripomenul, že toto obmedzenie sa dotýka len v rámci zákona o sociálnych službách. Na základe iných (napríklad o dotáciách) môže VÚC dať neverejným, koľko chce respektíve koľko poslanci odsúhlasia. (<http://www.socioforum.sk/index.php/aktuality/35-aktuality/249-september18>)

Keďže po mojom zisťovaní na Úrade NSK s cieľom pomôcť vzniknutej situácii u spomínaných žiadateľov o mimoriadnu dotáciu v rámci platných právnych predpisov NSK, NSK v súčasnosti nemá žiadny právny rámec na riešenie takto vzniknutej situácie, na ktorú sa odporúčal aj samotný štátny tajomník. Náš kraj nemá v súčasnosti žiadnu dotačnú politiku pre riešenie týchto situácií a to že také nastat' môžu, už teraz ukazuje aplikačná sociálna prax. Po komunikácii s Úradom NSK, NSK síce disponuje s finančnými prostriedkami, ktoré by mohli danú situáciu u spomínaných ZSS vyriešiť v tomto roku, ale NSK nedokáže i napriek prejavenej vôli bez právneho rámca udeliť taktúto mimoriadnu dotáciu. Preto vzhľadom na aplikačnú prax uznesením navrhujem, aby Úrad NSK pripravil do ZNSK materiál návrh dodatku alebo nového VZN, ktorým by vytvoril právny rámec na riešenie obdobných situácií súvisiacich s financovaním neverejných poskytovateľov sociálnych služieb.

Plošnú dotáciu pre neverejných poskytovateľov na dofinancovanie nákladov spôsobených prijatými zákonnými úpravami (napr. nočné/sviatočné príplatky) podľa vyjadrení vláda **neplánuje v tomto roku udeliť**. Predstavitelia žúp a ZMOS však vyjadrili presvedčenie, že **budú konať v jednotlivých prípadoch**, keď im neverejný poskytovateľ bude avizovať kritickú situáciu, samozrejme nespôsobenú neho nehospodárnosťou. (<http://www.socioforum.sk/index.php/aktuality/35-aktuality/249-september18>)

Jedným zo žiadateľov o mimoriadnu dotáciu v NSK je aj OAZIS - Zariadenie sociálnych služieb z Komárna, u ktorého je situácia oproti ostatným žiadateľom zásadne odlišná. A to, že zákon o sociálnych službách síce vo svojom § 77 ods. 12 rieši situáciu vrátenia časti FPP VUCke a to v tom prípade, kedy príjmi od PSS pre danú sociálnu službu sú u neverejného poskytovateľa vyššie ako priemerné príjmy v ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK. Avšak zákon nehovorí, čo v opačnom prípade, kedy neverený poskytovateľ má nižšie príjmy od PSS ako sú v ZSS NSK. A tento prípad je OAZIS z Komárna, ktorý prijíma klientov, ktorých si úmyslene nevyberá podľa výšky príjmu, ktorí

Termín: do 31. 3. 2019

V Nitre, dňa 10.12.2018

Hlasovanie: návrh bol schválený